



## **SHARE 9. laine** Küsitajate koolitus

Terviseseisundi (PH), Käitumisriskide (BR),  
Iseloomuomaduste(AC), Tervihoiuteenuste  
kasutamise (MC) ja Vaimse tervise (MH)  
moodulid

Ardo Matsi  
Tervise Arengu Instituut



# Moodulitest üldiselt

- Enesetunnetuse ja vaimse tervise osa puhul ei ole võimalik kasutada proxyt
- Küsimused esitada veidi aeglasemalt kui tavaliselt kõneledes
- Kui tekib tunne, et respondent ei saanud küsimusest aru, siis korrata küsimust
- Andke respondentidele veidi aega mõtlemiseks.

# Moodulitest üldiselt(2)

- Ajadimensiooni jälgimine – VIIMASED 4 NÄDALAT, EELMINE NÄDAL(7 PÄEVA), 6 KUUD, vähemalt 3 kuud ELU JOOKSUL, 12 KUUD.
- Kui mitmel järgneval küsimusel on sama ajaline dimensioon, kuid ei ole kindel, kas respondent seda ikka mäletab, siis kindlasti korrata(MH23-MH27).

# Tervise seisund (PH)

## Enesehinnanguline tervis

➤ PH003 – Kas teie tervis on...

Vastaja subjektiivne arvamus. Ei pea võrdlema endavanustega. Ei ole seost vastaja olemasolevate terviseprobleemidega.

➤ PH005 Kui rääkida VIIMASEST 6 KUUST, siis mil määral on mõni terviseprobleem piiranud teid tegevustes, mida inimesed tavaliselt teevad?

Arvestada ka seda, kui vastaja on oma suhtlemismudeleid ja tegevusi muutnud (sõbrad käivad külas, naabrid toovad kaupa).

# Terviseseisund (PH)

➤ PH066 – haiguse põhjustatud kaalu langus ei ole teadlikult järgitava toitumise tulemus (Arsti soovitusel), liikumisega saavutatud kaalu alanemine on samuti teadlik tegevus.

➤ PH077 – Haiguse esinemise kuu – võib aidata meenutada, kui küsida esinemise aastaaega.

➤ PH048, PH048 – liikumise ja tegevuse piirangud (trepist käimine, kummardumine, rahaasjade ajamine, sooja söögi tegemine)

Raskused esinenud vähemalt 3 kuud – kui näiteks vähem kestnud luumurrust/vigastusest põhjustatud piirang, siis mitte arvestada. Raha puudumine või abikaasa poolt tehtavad tööd ei ole tervisest tulenevad piirangud.

# Käitumisriskid (BR)

- Suitsetamise all mõeldakse ka e-sigareti ja vesipiibu ning isetehtud „plärude“ tarbimist
- Kui respondent on kokku suitsetanud alla aasta, märkige “1”(BR003).
- BR005 „mida te suitsetasite enne suitsetamisest loobumist“ peetakse silmas suitsetamist aasta jooksul iga päev.




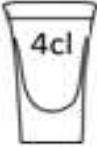
# Käitumisriskid/kehaline aktiivsus (BR)

➤ Raske füüsiline töö (BR015) – akende pesemine, maa kaevamine, puude saagimine ja lõhkumine.

➤ BR623 Alkoholi tarvitamine viimase 3 kuu jooksul ühel päeval 6 annust.

NB! Küsimuste BR623(6 ühiku tarbimine) ja BR040(viimased 7 päeva) kasutage ALKOHOLIÜHIKUTE KAARTI.

➤ Tähelepanu pöörata kogustele – pudelite (õlu 0,33l), klaaside (vein 12cl; kangestatud vein 8cl), pitsid (viin 4cl). 0,5l pudel õlut on 2 annust. Pitside ja (veini)klaaside puhul arvestage, et kodus ja näiteks baaris võib olla klaasis erinev kogus (kodus enamasti rohkem).

Joogid	Näited	Teie ühikute arv
<b>Õlu 33 cl</b> jm 4-6% alkohoolsed joogid (sh siider, kokteilid)		[__] ühikut
<b>Vein 12 cl</b> jm 10-13% alkohoolsed joogid		[__] ühikut
<b>Lahjad            piiritusjoogi            d 8 cl</b> jm 14-22% alkohoolsed joogid (nt vermut, šerri)		[__] ühikut
<b>Viin 4 cl</b> jm 23% või enam alkoholisald sega joogid (nt viin, brändi)		[__] ühikut
<b>Palun liida kõik ühikud            kokku ja sisesta summa            arvutisse.</b>	<b>Kokku:</b>	[__] ühikut

# Alkoholiühikute abikaart



# Toitumine

- BR026-BR029 – piima, liha jms tarbimisel on tähtis nende tarbimise sagedus. Mittetarbimise põhjused ei ole olulised (näiteks laktoositalumatus)
- Liha või kala tarbimine(BR028) – mõeldakse **otseselt liha või kala**, mitte liha- või kalatooteid (vorst, kalapulgad)
- Kui liha tarbimise(BR033) kohta küsitakse, kas Te ei söö seda tihedamini seetõttu, et “ei saa seda endale tihedamini lubada”, siis mõeldakse **majanduslikke põhjuseid**, mitte allergiaid või muid tervislikke põhjuseid.

# Vaimne tervis (MH)

- depressiooni mõõtvad küsimused — jälgige nende puhul küsitleja juhiseid ekraanil ning ärge kuidagi suunake
- pidage silmas, et üldjuhul vaimse tervise küsimused küsivad viimase nelja nädala kohta käiva seisundi kohta
- Asendusvastaja ei ole lubatud
- Hea oleks küsimused esitada privaatset

Millised on teie lootused tulevikule? (sama: kas on tundnud millegi üle rõõmu)  
märkida 1, kui nimetas mingeidki lootusi (mingeid rõõmu valmistanud asju) Jah/Ei vastus ei ole piisav, kuid head/halvad on.

## Vaimne tervis (2)

➤ MH005 Kas teil on kalduvus ennast süüdistada või tunda süütunnet? (sama ümbritseva vastu tuntava **huvi vähenemise** selgitamiseks, **söögiisu** suurenemise või vähenemise selgitamiseks)

märkida vaid siis jaatavalt (1) , kui ilmselgelt liialdatud ühes või teises suunas

Kui ebaselge, valida 9:

järgneva küsimusega täpsustatakse: peab nimetama, milles süüdistab, kui need on ebaolulised ja ei viita sügavale süükompleksile, siis ta ei oma liialdatud süütunnet

# Iseloomuomadused (AC)

Loetelu väidetest vastaja hinnangute kohta oma iseloomuomaduste ja ellusuhtumise kohta. Asendusvastaja ei ole lubatud.

# Tervishoiuteenused (HC)

- HC602 Umbes mitu korda olete Te viimase 12 kuu jooksul mõne arsti või pere-/meditsiiniõega oma tervisest rääkinud või neid külastanud? – kontaktid perearsti/õe, ka EMO külastused. Haigla, hambaarsti ja optimeetri külastusi mitte arvestada. Arvesse lähevad ka telefoni või e-kirja teel suhtlemine ning ka lähedaste suhtlus vastaja tervise osas.
- HC888 Kas see oli plaaniline või erakorraline haiglaravile võtmine?

Plaaniline – ettekavatsetud

Erakorraline – enamasti läbi EMO või haiguse ägenemise tõttu

# Tervishoiuteenused (HC)

- HC889 Kui sageli vajate teise inimese abi arstilt või apteekrilt saadud juhenditest, brošüüridest ja muude materjalidest aru saamisel?

Mõeldud on terminitest ja mõju kirjeldustest aru saamist, mitte nägemisega seotud probleeme (väike kiri karbil)

# Lõpetuseks

- Töö lihtsustamiseks kasutage abimaterjale
- Ärge vastajat suunake
- Veenduge, et vastaja sai küsimusest aru.
- Ärge võrrelge tulemusi teste vastajatega.

Tänan. Kūsimusi?